3 1761 06585494 5

UNIVERSITY OF TORONTO
VELUT ARBOR ÆVO

From the Collection
of the late

JOHN LUCZKIW

„ТЕАТРАЛЬНА БІБЛІОТЕКА“

Вип. 14. Р. 1922.

В. В. БІЛІБІН.

ДРАКОНИ.

Жарт на одну дію.

З російського переклав

В. С. Л

ЛЬВІВ 1922.

ВИДАВНИЦТВО „РУСАЛКА“.

Літер. додаток до „Театрального Мистецтва“.

В. В. БІЛІБІН.

ДРАКОНИ.

Жарт на одну дію.

З російського переклав

В. С. Л.

Drakony : żart na odnu dii

JUN
1983

ЛЬВІВ 1922.
ВИДАВНИЦТВО „РУСАЛКА“.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Єлисавета Миколаївна (Ліза).
Анна Іванівна, її мати.
Парасковія Василівна, бабка.
Катерина Петрівна, прабабка,
Василь Василевич Керкін.
Саша, горнична.

З друкарні Ставропиґійського Інституту
під управою Ю. Сидорака

Вітальня в домі під містом. В глибині входові двері. Направо від акторів—на другім плані ще одні двері. Наліво на переді отворене вікно в сад. На сцені з переду по правій сторові софа, коло неї фотель. Наліво — столик і крісло.

ЯВА 1.

Ліза, Анна Іванівна, Парасковія Василівна і Катерина Петрівна.

(Анна Іванівна — утомлена, охляла, плаксива. Парасковія Василівна — жива, весела, а навіть жартівлива старушка. Катерина Петрівна цілком стара старуха, глуха. Анна Іваніна сидить на софі з роботою, Парасковія Вас. — на кріслі, Катерина Пет. — на фотелі: часто засиплає, потім будиться. Ліза ходить по сцені, часто підходить до вікна і заглядає в нього).

Ан. Ів. Як хочеш, Лізо, але, всетаки, це все дуже дивно!..

Ліза. Щож ту дивного, мамочко?

Ан. Ів. Все, все, рішучо все!.. Ми його зівсім не знаємо, ти, як сама говориш, познайомилася з ним всего яких дві неділі тому... і нараз...

Ліза. І що з того?.. Чи довго треба, щоби влюбитися?!

Пар. Вас. Правда, правда!. Раз, два — і готово... Я сама, колись була молода.. Впрочім, тобі, Лізо, ще час знати про це..

Кат. Пет. Ні, як можна, лососина богато смачнійша!.. (*Всі дивляться на неї з початку здивовано, потім Пар. Вас. вибухає сміхом*).

Ліза. Ах, це бабуся все про вчерашне: що смачніще — лососина чи струги!..

Ан. Ів. (*Трохи обиджено*). Ту діло не в лососині і не в любові... Ту діло поважне, на ціле життя... Цей... Василь... Василь...

Ліза (Підповідає) Василь Василевич Керкін...

Ан. Ів. Ти кажеш він хоче сватати тебе?

Ліза. Так, мамочко... Так, бодай я його зрозуміла...

Кат. Пет. Надує...

Пар. Вас Як надує? Чому? Чому надує?

Кат. Пет Я кажу Лізі: Знов надує... Вона все вертиться коло відчиненого вікна.. Так і передвчера все у відчиненім вікні стояла, а мене потім цілу ніч кололо в лівім боці... не мож було заснути...

Ліза. Бабусю, таж тепер літо, такий жар... (*Цілує її*).

Кат. Пет. Знаю, що тобі мене жаль.. А нащож знов так робиш?. Не треба...

Ан. Ів. Не можна так необдумано рішатися на такий важний крок у життю!.. Не спитала ні-

чого ні в матери, ні в нікого... то для нас навіть обидно... (втирає очі хустиною).

Пар. Вас. Ну, голубко, ти знов сльози рониш! У тебе мабуть, сліз — цілий віз...

Ан. Ів. Мамо... ви, розуміється, маєте право оскорбляти мене... но я... я...

Пар. Вас. Ну й завела! назбирала на новий дощ!.. Досить! Більше не буду...

Кат. Пет. Ні, то не від блощиць.. Блощиць у нас ту нема.. То таки надуло...

Пар. Вас. Таж Ліза ясно, здається, сказала, що Василь Василевич просив позволення бути у нас... Познайомимося, побачимо, обсудимо... Я сама не позволю Лізі вийти заміж за першого ліпшого... за якого нибудь нинішного гіпохондрика...

Ліза. Він буде в нас сьогодня о 12. годині... І ти ще зрозумій, мамо, що я залюблена, залюблена і ще раз залюблена!

Кат. Пет. Ой, ні! Перський порошок на це не помагає... Кажуть, треба скопитаром гарненько намазати...

Ан. Ів. От, вся твоя вдяка, вся твоя любов за мої турботи о тобі! (*Хустинка*). Перший ліпший мущина дорощий тобі від матери!

Пар. Вас. Доню моя! Таж і ти, о скільки я пригадую, була замужем... Це вже така загальна дівоча поведінка, треба вибачити..

Ан. Ів. Я, це инше діло... Я принесла жертву...

Пар. Вас. Якуж таку жертву?... То знов щось нового!..

Ан. Ів. Я вийшла заміж не з любови, а тому, що ви, мамочко, того хотіли...

Пар. Вас. От, так новости!.. А чомуж ти не сказала того скорше, вісімнайцять літ тому взад, як покійний Микола Петрович сватався до тебе?..

Ан. Ів. Я не хотіла робити вам прикрости..

Пар. Вас. Та такого мужа кожній можна побажати!.. Веселий, жвавий, розмовний, танцюристий.. Не то, що нинішні суслики... Я сама залюбилася в нім — просто залюбилася, дарма, що приходила йому тещею!..

Ан. Ів. (*підносить хустину до очей*). Ах, Микольцю!..

Кат. Пет. Здається, знов збирається на дощик... щось то ноги заныли...

Пар. Вас. А ти, доню, десять літ з таким мужем тільки проплакала, не знати чому... Не дивно, що твій муж накінець підмок, замок і промок... дістав запалення легких і помер...

Ан. Ів. Ах, мамо, не говоріть, не мучте!.. (*Хустина*).

Кат. Пет. (*виймає табакерку*). От, і табакерка попсувалась... Накривка відірвалась... Треба дати направити.. (*Нюхає, пчихає, ніхто не бажає їй здоровля*). Спасибі, миленькі, і вам так само бажаю...

Ліза (*коло вікна*). Іде, іде! (*Підбігає до мами*): Мамочко! Голубочко! Будьте з ним ласкаві!.. Прошу вас!.. Бабочко!..

Ан. Ів. Ах, робіть, що хочете!..

Пар. Вас. Ну, нам треба піти геть... А то ми всі троє разом цілком його застрашимо, а до

того й самі добре не розглядимо... Треба його проіспитувати по черзі... Ліза, я тобі кажу наперед, як яка риба, або жаба, то нема тобі мойого благословенства!..

ЯВА 2.

Саша (*входячи*) Василь Василевич Керкін...

Ліза. Попроси хвильку заждати.

(*Саша виходить і зараз вертається*).

Пар. Вас. Ну, ходімте... (*Підходить до Кат. Пет.*) Підем, бабусю ..

Ан. Ів Ах, це щось страшного!.. (*Ліза підходить до Кат. Пет. з другої сторони*).

Ліза (*кричить*) Вставайте, бабусю!

Пар. Вас. (*кричить*). Лізочка жених приїхав!

Кат. Пет. Та що ви мені до вуха кричите, я не глуха!.. Сама знаю, що снідати час...

Пар. Вас. Та не снідати, а жених приїхав... Керкін...

Кат. Пет. За табакеркою?.. Ну, от спасибі, що хоч трохи дбаєте про старуху. Справді, треба направити... (*Ліза і Пар. Вас. піднимають Кат. Пет. і виводять в двері на право*).

Ан. Ів. Ліза!

Ліза. Що, мамо? (*Підходить. Саша заміняє Лізу коло Кат. Пет*).

Ан. Ів. Обійми мене! (*Ан. Ів. і Ліза кидаються собі на шию*).

Ан. Ів. Ой гірко то материнському серцю!

Пар. Вас. Не розливайся, Анюта: Жених ноги промочить... (*Виводить Кат. Пет.— Ан. Іван. відкинувшись від дочки вибігає, закривши обличчя хустиною*).

Саша (*до Лізи*). Можна просити?

Ліза. Стрівай.. От що Саша... Як він вже буде ту, ти, на всякий випадок, замьни на ключ ті двері... (*Показує на середні двері*).

Саша (*сміється*). Розумію! Час на часі не стоїть... може втічи... Так їм і треба, тим хлопцям!.. (*Виходить*).

ЯВА 3.

Керкін. От, накінець я у вас!. Здорові були!. (*Цілує її руку*).

Ліза (*Вириває руку*). Ах, як можна!

Керк. Ви позволили мені позвайомитися з вашою сімею.

Ліза. Сейчас побачите всіх... Передовсім ви мусите подобатися моїй мамі...

Керк. Єлисавето Миколаївно!. Ви знаєте: для вас я готов на всякі жертви!.. І як моє щастя залежить тільки від того, щоби подобатися вашій мамі, то я наперед певний побіди..

Ліза. Потім ви побачите мою бабку.

Керк. Як? Ще й бабка?

Ліза. Так... І від неї також богато залежить...

Керк. Постараюся побідити й бабку! Ну, дайтеж свою ручку!

Ліза. Стрівайте... не все...

Керк. Як не все?

Ліза. У мене є і прабабка...

Керк. (*на бік*). Місто одного аж три дракони!.. (*До неї*) Повтаряю: Я не відступлю ні на крок!.. Поцілуйте-ж мене! (*Бере її за руку*).

Ліза. Ах ні, ні, нізащо в світі!.. (*Ніби виривае руку, а сама потім цілує його і скоро виходить на ліво*). Прощавайте! (*Посилаючи йому воздушний поцілунок — виходить*).

ЯВА 4.

Анна Іванівна (*входить з ліва*).

Керк. Цілих три дракони!.. От, того то вже, сказати по правді, ніяк не ожидав!.. Та відступати вже пізно... Е, та чейже не зїдять мене, може! Треба узброїтися в присутність духа.. Ідуть... (*Церемонний поклін. Сідає. На бік*) Дракон ч. 1... Здається мама... (*До неї*). Позвольте представитися: Василь Василевич Керкін.. адвокатський кандидат...

Ан. Ів. (*мляво*). Дуже мені приємно... сідайте... чого стояти...

Керк. Простіть, що я так безцеремонно рішаюся вийти у вашу сімю... Я надіюся, що з часом, коли ви мене пізнаете близше... коли я успію позискати ваше довіря і, що так виражуся, вашу прихильність.. (*Анна Ів. збираючися плакати, виймае хустину; Керкін здивований замовкае*).

Ан. Ів. (*закриваючи очі хустиною*). Василю Василевичу! Я мати!

Керк. (*здивований*). Так... Я мав приємність... догадатися.. (*Набік*). Чим я її обидив?.. Попався

відразу!.. (*До неї*). Повірте, я вповні признаю... і розумію .

Ан. Ів. Ні, Василю Василевичу! Ви того не можете зрозуміти!.. Мене ніхто не розуміє!.. (*Плаче*).

Керк. (*Розсіяно*). Може подати води?

Ан. Ів. (*плаче сильнійше*). Мене ніхто не розуміє!..

Керк. (*На бік*). Чого вона реве? Не можу поняти. . Моє положення стає досить дурним...(*До неї*). Успокійтеся пані .. Повірте, я...

Ан. Ів. (*розридавшись*). Ні я не можу успокоїтися!.. Вибачте, я більше не можу.. Я піду... (*Виходить ридаючи*).

Керк. (*стоїть якийсь час сильно здивований*). Також екземпляр!.. Теща не з тих найприємнійших... Впрочім, характер, здається спокійний... А то найважнійше.. Може у них яке семейне горе? Дивно що Єлисавета Миколаївна не упередила мене .. Треба приняти відповідний тон .. Тепер перед бабкою зроблюся трохи меляихолічнійшим.

ЯВА 5.

Парасковія Василівна.

Пар. Вас. (*скоро виходить з правого боку і простягає йому руку*). Здорові були, молодче... Сідайте .. Називаюся Парасковія Василівна; я бабка... Ліза вам говорила?..

Керк. Так... (*Меляихолічно*). Повірте, Парасковія Василівно, я так ціню вважливість і при-

хильність, які надіюся стрінути ту у вашій сімї.. Я одинокий на світі. Горе і нещастя чатують на чоловіка на його життєвім шляху зі всіх сторін... (*На бік*). Щоб їй ще такого жалісного сказати?

Пар. Вас. (*на бік*) Та він готов ще зараз розплакатися. Ну й підібрала собі Ліза жениха, нема що казати!

Керк. Парасковіє Василівно! Скажу вам отверто, в мене у груди рана! (*Вдаряє себе в грудь*).

Пар. Вас. (*на бік*). У нього рана? Яка рана? Рак чи що? От жених!

Керк Серце моє точить вічно голодний черв туги і сумнівів!.. То страш а мука!.

Пар. Вас. (*на бік*). Направду зараз заплаче!.. Ну й женишок!

Керк. Чоловікови остає ся одна потіха: плакати в двійку! (*Виймає хустину*).

Пар. Вас (*на бік*) Ні, я до ще не видержу! Я розсміюся... (*До нього*) Скажіть, прошу вас: а ви до лікаря не ходили?

Керк. До лікаря? Чого до лікаря?

Пар. Вас Та от в справі вашої рани?

Керк. Якої рани?

Пар. Вас. (*зачинає сердитися*). Таж ви говорили, що у вас у грудях рак..

Керк. Рак?!. (*На бік*). Ошаліла баба! (*До неї*). Вибачте, я вас не цілком розумію..

Пар. Вас. Я вас також.. Вибачте, мені треба до хозяйства...

Керк. Ах, прошу, прошу!

Пар. Вас. (*відходячи*). Ну й женишок'. Та вони обоє з моєю донькою зроблять в дома чисту повінь!.. А ще й рак у груди!. І такий же-

нитися задумав!.. Ні, нам такого не треба!.. (*Скривається*).

Керк. Уфф!.. Моя будуча теща ч. 2., то якась напів варіятка!. І характер, здається, крайно неприємний... правда, що любов готова на всякі жертви... але такі драконн!..

ЯВА 6.

Катерина Петровна і Саша.

Керк. (*побачивши Катерину Петр., яку Саша вводить і саджає*). От і дракон ч. 3.

Кат. Пет. (*щипає Сашу*).

Саша. Щож ви щипаєтесь?!.. (*Виходячи*) Щоби не забути заперти двері..

Керк. Єлисавета Миколаївна певно упередила вас про мої відвідини... Яка чудесна дівчина. В наші часи рідко коли можна стрінути дівчину, яка зі внішною красою лучила би в своїм обличчю стільки душевних прикмет.

Кат. Пет. Спасибі синочку... От тільки ноги болять...

Керк. (*Здивовано*). Ви кажете, що у Єлисавети Миколаївни ноги болять?

Кат. Пет. І цілими ночами в лівий бік коле...

Керк. (*на бік*). В лівий бік цілими ночами коле... і ноги болять?.. А на погляд така здорова!.. Яке розчарування!..

Кат. Пет. (*Виймаючи табакерку*). Та ще, чи зумієш ти її направити, синоньку?

Керк. То є, як направити? Я не доктор...

Кат. Пет. Накривка відірвалася... (*Показує табакерку*).

Керк Ах, це ви про табакерку, а я думав....

Кат. Пет. Табакерка ще зівсім добра... Наш візник Яким робив її в 47 році... (*Нюхає і пчихає*). Спасибі голубчику... (*Дає йому табакерку*). Але прошу тебе, довго не задержуй ..

Керк. Пані, я зівсім не займаюся направкою табакерок... я адвокатський кандидат... Єлисавета Миколаївна, розуміється, казала вам, що ..

Кат. Пет. Привикла я до неї... жаль розлучатися...

Керк. Я розумію ваші почування... розумію, що вам тяжко буде розлучитися з Єлисаветою Миколаївною.

Кат. Пет. Дивись, бережи її!..

Керк. Обіцяю вам беречи і леліяти Єлисавету Миколаївну більше, чим своє око...

Кат. Пет. Держи від ключем, щоби не вкрали...

Керк. Ну, то вже злишне... То, вибачте, вже перестарілі поняття...

Кат. Пет. Вона давнійше була з музикою.

Керк То є, чому давнійше... Чиж Єлисавета Миколаївна тепер вже більше не грає на роялі?

Кат. Пет. Якось тамтого року впустили її на землю... і мабуть що-не-будь ушкодили... з того часу й не грає...

Керк. Предивні відкриття!

Кат. Пет. А це, преці робота нашого візника... Ні, гарненька табакерка!.. (*Засипляє*).

Керк. Фу, ти, чорт, та вона то все про табакерку!.. Зівсім глуха старуха... А я чверть години мучуся... От так дракони!.. Ні, треба втікати, як найскорше втікати!.. Попадеш таким драконам у руки — то бувай здоров!.. (*Іде до середних дверий, пробує*) Замкнено!.. Та то якась западня!. Вікно!.. Нема що робити, треба хоч через вікно втікати... Добре що на партері... Скажуть, пожичив з Гоголя, та, що робити!.. Пальто чорт бери ... Ну дракони!.. (*Вискакує крізь вікно*).

ЯВА 7.

Ліза.

Ліза (*висуває голову з дверий на право*). О чім вони так довго балакають?.. А деж він? (*Вибігає*) Бабусю! Чуєте бабусю!

Кат. Пет. Га? Що?

Ліза. Де Василь Василевич?

Кат. Пет. Лососина?

Ліза. Де Керків?

Кат. Пет. Табакерка?.. А як же, взяв, взяв... Каже, що направить...

Ліза. Мамочко! Бабко!

ЯВА 8.

Анна Ів., Параєковія Вас., потім Саша.

Ліза (*зі слезами*). Мамо! Щож це таке? Деж він? Саша! (*Входить Саша*). Саша! Де Василій Василевич?

Саша. Не знаю, прошу... Через передпокій не переходили. Там і їхне пальто висить..

Пар. Вас. (*сміється*). Утік! Вікном утік!.. Ха, ха, ха,.. От, це то я називаю „молодець". -

Ан. Ів. Ах, ах, яка обида!.. (*Хустина*).

Ліза. То все ви, мамо, накоїли, ви! Через ваші вічні сльози!

Пар. Вас. Ну, вже й він також собі гарний! Змовла курка! Добре й зробив, що втік!..

Ліза. Неправда! Він веселий, розмовний! То ви його, певно, до сліз довели... того він і втік... Я не пережию, я умру!.. Я піду в монастир!.. (*Кидається на канапу і плаче; Саша дає їй води*).

Ан. Ів. Ліза! (*Ридає*).

Пар. Вас. А по моєму, як утік то і туди йому дорога... Також жених: рак у груди!.. Другого найдеш: здорового, веселого... Ха, ха, ха...

Кат. Пет. Я говорила, що надує... Чого сиділа коло відчиненого вікна! (*Ліза і Анна Ів. плачуть, Парасковія Вас. сміється*).

ЗАВІСА.

Від Редакції „Театрального Мистецтва“

Видане нами подвійне число 3-4 „Т. М.“ розіслано передплатникам за місяць: червень і липень Як літер. додаток вислали ми 15 червня 13. випуск „Театр. Бібліотеки“ п з. „Сатирично-гумористичні монольоґи“ для сцени, Ф. Гриневича; тепер розсилаємо другий додаток (за липень) п. з.: „Дракони“, жарт на 1 дію В. В. Білібіна.

Слідуюче число (5.) „Театр. Мистецтва“ появиться 15 серпня, з літ. додатком „Ніч під Різдво“, (сцен. картина на 1 дію, перероблена по М. В. Гоголю — М. Степняком). Чергове число „Т. М.„ за міс. вересень появиться в свойому часі з літ. додатком п. з.: Володимир Самійленко: „У Гайхан Бея“, фантазія-сатира на 2 дії.

Передплата на „Театральне Мистецтво“ враз з літ. додатками „Театральної Бібліотеки“ виносить до кінця року 1922 — 1600 Мп. Нові передплатники одержують всі вийшовші випуски журналу враз з додатками

Адреса редакції: „Театральне Мистецтво“, Львів, Куркова 10.

Досі вийшли такі додатки до „Т. М.“. До ч. 1. — Чехова: „Медвідь“: До ч. 2. — Степняка: „Ніч під Івана Купала“. До ч. 3. — Ф. Гриневича: „Монольоґи“. До ч. 4. — В. Білібіна: „Дракони“.

Театральна Бібліотека „РУСАЛКИ“

під редакцією Григорія ГАНУЛЯКА

ЛЬВІВ, КУРКОВА 10,

випустила досі слідуючі театральні пєси:

1) Гр. Марусин: „Хоч раз його правда“, шутка на 1 дію, другий наклад, дієвих осіб 5. 24 стор. . . . . 80 М.
2) Д. К.: „Ненавелося“, фарса на 1 дію зі співами і танцями; дієвих осіб 3. 16 стор. 80 „
3) Ле-ле: „Перший голова Ревкому“, фарса на 1 дію зі співами, дієвих осіб 7. 20 стор. . . . . 80 „
4) Ле-ле: „Після равту“, фарса на 1 дію зі співами. Дієвих осіб 6. 24 стор. . . 80 „
5) О. Бабій: „Воєнна любов“, жарт на 1 дію зі співами; дієвих осіб 5. 16 ст. (вечерн.) 80 „
6) І. Сургучев: „Осінні скрипки“, драма на 5 дій, переклад Й. Стадника . . 200 „
7) Микола Айдарів: І. „Фіцлі-Пуцлі“, жарт сценічн. на 1 дію; II. Побрехенька про 3 ловців, 20 стор. . . . . 80 „
8) А. гр. Фредро: „Які хорі, — такі доктори“, комедія на 1 дію в перекладі Й Стадника, 2 і пів арк. друку . . 160 „
9) Леонід Андреєв: „Життя Людини“ (Жизнь Человѣка“), драма, в перекладі Федора Дудка, 8 арк друку . . 350 „
10) Й. Стадник: „Він не заздрісний“, жарт на 1 дію, 2 арк. друку . . 120 „
11) А. П. Чехов: „Медвідь“, шутка на 1 дію . 80 „
12) М. Старицький-М Степняк: „Ніч під Івана Купала“, 1 дія . . . . 80 „
13) Ф. Гриневич: „Сатирично-гумористичні монольоґи для сцени, ч. І. 120 „
14) В. В. Білібін: „Дракони“. жарт на 1 дію . 80 „
15) М. Степняк: „Ніч під Різдво“, сцен. карт. 80 „

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY